

Дисципліна: «Глобальна макроекономічна політика»

(диференційований залік)

Освітньо-професійна програма: «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Для студентів 5 курсу, здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

Осінній семестр 2021 – 2022 навчального року.

Питання для підготовки до модульної контрольної роботи

Викладач: професор кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу ФМВ НАУ, професор, д.н.д.у. (к.е.н.), заслужений економіст України, Біла С.О.

1. Визначте сутність глобальної макроекономічної політики (ГМП). Охарактеризуйте мету, завдання, суб'єкти, об'єкти та очікувані соціально-економічні наслідки впровадження ГМП для різних груп країн світу на сучасному етапі розвитку світової економіки (*країна, група країн – за вибором студенту*).

2. Визначте сутність, об'єктивні передумови, етапи та «хвилі» розвитку глобалізаційних процесів у світовому господарстві. Поясніть, на якому етапі розвитку глобалізаційних процесів перебуває світове господарство станом на 2021 р.? Обґрунтуйте, які фактори в наш час обумовлюють специфіку «хвиль глобалізації» та циклічні коливання кон'юнктури світового господарства, кризові явища в економіці (*пояснення дайте – станом на 2021 р. з урахуванням екзогенних та ендогенних чинників, впливу пандемії COVID-19, тенденцій формування нових центрів світового економічного зростання та ін.*)

3. Охарактеризуйте основні глобальні соціально-економічні, екологічні, гуманітарні та інституційні проблеми розвитку людської цивілізації. Представте характеристику основних економічних теорій, зорієнтованих на вирішення актуальних питань соціально-економічного та глобального макроекономічного розвитку країн та світового господарства в цілому (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.). Рекомендується розглянути макроекономічні теорії лауреатів Нобелівської премії з економіки (*вчений – за вибором студента*).

4. Охарактеризуйте основні суб'єкти глобалізації, визначте їх функції та роль у впровадженні ГМП. Визначте основні сучасні тренди розвитку глобалізаційних процесів та визначте основні глобальні соціально-економічні, екологічні, гуманітарні та інституційні проблеми, на вирішення яких зорієнтована глобальна

макроекономічна політика (ГМП). Наведіть приклади їх вирішення (*приклад – за вибором студента*).

5. Охарактеризуйте основні макроекономічні показники соціально-економічного розвитку країн світу (система національних рахунків, СНР ООН 1993). Поясніть, яку роль виконують офіційні макроекономічні показники СНР та новітні рейтинги у впровадженні глобальної макроекономічної політики. Обґрунтуйте, яким чином взаємодіють між собою макроекономічні показники СНР та новітні рейтинги в процесі впровадження та удосконалення глобальної макроекономічної політики (*наведіть приклади: країна, макроекономічні показники, рейтинги та період (рік) – за вибором студента*).

6. Представте основні макроекономічні показники (відповідно до методики СНР ООН). Охарактеризуйте роль валового внутрішнього продукту (ВВП), методи його розрахунку та визначте роль процесів виробництва доданої вартості у економічному зростанні країн світу. Поясніть, яку інформацію отримують міжнародні кредитори (міжнародні організації), аналізуючи структуру ВВП певної країни, розраховану за трьома методами і яким чином такий макроекономічний аналіз впливає на рекомендації міжнародних кредиторів та/або міжнародних організацій у сфері ГМП? (*наведіть приклади: країна, МАЕ показники, рейтинги та рік – за вибором студента. Рекомендується – на прикладі рекомендацій щодо удосконалення національної макроекономічної політики країн-позичальників від МВФ*).

7. Назвіть основні новітні рейтинги стосовно оцінювання стану політичної, соціальної та економічної сфери розвитку країни в умовах глобалізації, представте їх класифікацію. Охарактеризуйте роль рейтингів в системі глобальної макроекономічної політики. Поясніть, яким чином ті чи інші рейтинги впливають на розробку та удосконалення макроекономічної політики в країнах світу. Визначте рейтинг певної країни за основними індикаторами конкурентоспроможності, розвитку «людського капіталу» тощо у глобалізованому світовому економічному просторі (*станом на 2019 р / 2020 р./ 2021 р., - рейтинги, країна та рік – за вибором студента. Рекомендується Україна*).

8. Охарактеризуйте економічну природу виникнення та прояви «хвиль глобалізації». Визначте періодичність світових економічних циклів та криз. Визначте об'єктивні причини виникнення та характер прояву структурних (та секторальних) економічних криз, що були притаманні світовій економіці наприкінці ХХ – у перші два десятиріччя ХХІ ст. На якій стадії економічного циклу перебуває світова економіка у 2021 р.? Охарактеризуйте вплив COVID-19, цифрових технологій та Інтернет-економіки на структурну перебудову національної економіки країн світу та світового господарства в цілому (*країна – за вибором студента*).

9. Охарактеризуйте особливості входження України в систему міжнародного поділу праці (на прикладі аналізу структури експортно-імпорتنих операцій).

Визначте зв'язок цього процесу із особливостями розвитку галузевої структури української економіки. Поясніть зв'язок експортної орієнтації країни зі станом макроекономічної ситуації в країні. Охарактеризуйте основні тренди, моделі, основні пріоритети структурної перебудови економіки розвинутих країн світу у XXI ст. Обґрунтуйте вашу позицію в процесі відповіді на питання: «Якими мають бути головні пріоритети структурної перебудови української економіки для зростання її конкурентоспроможності?»

10. Охарактеризуйте головні причини кліматичних змін (глобального потепління) та визначте основні очікувані соціально-економічні та макроекономічні наслідки порушення екологічної рівноваги для національного та світового господарства. Визначте сутність концепції сталого розвитку. Наведіть приклади реалізації цілей сталого розвитку в системі глобальної макроекономічної політики (*приклад, країна, сфера/сектор – за вибором студента*).

11. Визначте роль глобальної макроекономічної політики (ГМП) у реалізації Цілей розвитку тисячоліття «Перетворення нашого світу: Порядок денний у галузі сталого розвитку на період до 2030 року» (Генеральна Асамблея ООН, 18 вересня 2015 р.). Охарактеризуйте цілі розвитку тисячоліття. Наведіть приклади реалізації цілей розвитку тисячоліття в системі глобальної макроекономічної політики (*приклади, країна, цілі, сфера/сектор – за вибором студента*).

12. Охарактеризуйте пріоритети реалізації цілей сталого розвитку в країнах ЄС. Поясніть сутність та пріоритети «зеленого курсу» економічного зростання країн ЄС відповідно до положень стратегії: «EUROPEAN GREEN DEAL» («Європейський Зелений Курс») на період до 2027 р. Визначте роль та макроекономічні наслідки реалізації проектів сталого розвитку для економіки Європейського Союзу (рекомендується – конкретизувати відповідь на прикладі реалізації концепцій та проектів «розумне місто», «циркулярна економіка», «зелена економіка», «зелена енергетика» та ін. – за вибором студента).

13. Визначте роль ГМП у реалізації структурної промислової політики, переходу до цифрової економіки та «Індустрії 4.0». Визначте сутність та представте класифікацію цифрових технологій. Обґрунтуйте макроекономічні переваги та соціально-економічні ризики переходу від традиційної до цифрової економіки в країнах світу. Які системні структурні зрушення виникають у світовому господарстві внаслідок масового переходу до цифрової та Інтернет-економіки та який характер вони носять? Відповідь обґрунтуйте (*приклад – за вибором студента*).

14. Охарактеризуйте пріоритети глобальної макроекономічної політики на світовому ринку праці. Представте загальну характеристику основних тенденцій розвитку та пріоритети глобального макроекономічного регулювання світового ринку праці. Поясніть вплив цифрових технологій на структурну трансформацію світового ринку праці. Обґрунтуйте, які професії опиняються у сфері ризику їх

ліквідації в умовах прискореної цифровізації виробництва товарів та послуг та які варіанти (моделі) вирішення проблеми зростаючого безробіття в умовах переходу до «Індустрії 4.0» пропонує ГМП?

15. Охарактеризуйте пріоритети глобальної макроекономічної політики в процесах міжнародної міграції робочої сили. Визначте сучасні світові центри тяжіння трудової міграції. Охарактеризуйте основні соціально-економічні наслідки міграції робочої сили для країн «донорів» та країн – «реципієнтів» робочої сили. Визначте основні пріоритети та цілі глобального макроекономічного регулювання міжнародної міграції робочої сили у світовому господарстві.

16. Охарактеризуйте пріоритети глобальної макроекономічної політики в процесах вирішення системної проблеми бідності населення у світовому господарстві. Представте макроекономічний вимір показників відносної та абсолютної бідності. Визначте, які верстви населення в Україні найбільше перебувають у зоні ризику бідності. Обґрунтуйте причини та доцільність впровадження «безумовного базового доходу» (ББД) для подолання проявів бідності в країнах світу у XXI ст.

17. Охарактеризуйте сутність, причини та прояви глобальної продовольчої проблеми у світовому господарстві. Визначте роль міжнародного економічного співробітництва та глобальної макроекономічної політики у вирішенні проблеми голоду у світі. Охарактеризуйте сучасні тенденції розвитку світового аграрного виробництва *(на прикладі визначення стратегічних пріоритетів розвитку: фермерства, великих аграрних ТНК, державної підтримки аграрного виробництва; країна, приклад – за вибором студента)*. Визначте роль аграрного потенціалу України на світовому аграрному ринку.

18. Визначте сутність глобальної продовольчої проблеми у світовому господарстві та обґрунтуйте шляхи її вирішення. Зокрема, охарактеризуйте світовий досвід міжнародного обміну технологіями та роль ГМП у стимулюванні розвитку високоточного аграрного виробництва в країнах світу. Визначте вплив ГМП на розвиток українського аграрного експортного потенціалу. Охарактеризуйте системні проблеми розвитку аграрного сектору України та шляхи їх вирішення у глобальному середовищі.

19. Охарактеризуйте сутність та прояви фінансової глобалізації та поясніть роль фінансових важелів регулювання в системі ГМП. Визначте сутність та макроекономічні важелі державної бюджетної політики в системі ГМП. Поясніть роль податкової політики, роль ОВДП та ОВЗП в процесі бюджетного регулювання для досягнення макроекономічної стабілізації та забезпечення економічного зростання в країнах світу *(країна, приклад – за вибором студента)*.

20. Охарактеризуйте динаміку зовнішнього боргу країн світу у XXI ст. Визначте структуру та причини зростання боргових зобов'язань країн світу в умовах глобалізації. Обґрунтуйте причини, макроекономічні та соціально-економічні наслідки технічного та реального дефолту. Охарактеризуйте роль МВФ та інших міжнародних фінансових організацій у вирішенні проблем зовнішньої заборгованості країн світу (*країни, приклад – за вибором студента*).

21. Охарактеризуйте сутність та складові монетарної політики в системі ГМП. Визначте пріоритети та цілі монетарного регулювання на рівні національної економіки та світового господарства. Охарактеризуйте роль Центрального банку (ЦБ) та монетарної політики ЦБ в процесі досягнення макроекономічної рівноваги та стимулювання економічного зростання в країнах світу (*країни, приклад – за вибором студента*).

22. Визначте вплив глобальної макроекономічної політики на «хвилі глобалізації» та конкурентоспроможність країн світу. Представте загальну характеристику модифікації макроекономічних процесів у світовому господарстві під впливом «COVID-19». Охарактеризуйте вплив глобальної макроекономічної політики на формування «хвиль глобалізації», формування «Нових світових центрів» економічного зростання та конкурентоспроможності у перші два десятиріччя XXI ст. Визначте сучасні форми конкурентної боротьби країн на світових ринках. Охарактеризуйте зв'язок рівня конкурентоспроможності країн світу з виробництвом експортних товарів з високим вмістом доданої вартості, з інноваційним розвитком та інвестиційними процесами.

23. Охарактеризуйте вплив ГМП на модифікацію конкурентної боротьби країн світу, на методи цінової та нецінової конкуренції на світових ринках в умовах розвитку цифрової економіки. Визначте роль ГМП в процесі врегулювання «торговельних війн» (наведіть приклади). Представте оцінку конкурентоспроможності національної економіки країн світу у звітах Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ), у звітах Лозаннського Міжнародного інституту розвитку менеджменту (IBM World Competitiveness Yearbook) (*країни – за вибором студента*). Представте рейтинги конкурентоспроможності та охарактеризуйте їх складові: індекс конкурентоспроможності приватного бізнесу; індекс конкурентоспроможності національної економіки; індекс глобальної конкурентоспроможності (*країна – за вибором студента*). Поясніть, яким чином аналіз рейтингів впливає на розробку рекомендацій для удосконалення макроекономічної політики та реформування ринкової економіки країн світу (наведіть приклади).

24. Визначте роль глобальної макроекономічної політики у реалізації стратегій розвитку країн світу та провідних інтеграційних угруповань світового господарства. Охарактеризуйте Стратегію сталого розвитку Європейського Союзу на період до 2030 та 2050 рр.; Стратегію сталого розвитку України на період до 2030 р. Визначте основні пріоритети Стратегій розвитку країн світу на середньостроковий та

довгостроковий період (країна – за вибором студента). Визначте актуальні проблеми розвитку світового господарства у XXI ст. Охарактеризуйте основні Стратегічні пріоритети глобальної макроекономічної політики у вирішенні соціальних, економічних та екологічних проблем світового господарства та провідних інтеграційних угруповань країн світу у XXI ст.